

Vestnik „Pedagogičskega društva“ v Krškem.

Vabilo. „Pedagogičsko društvo“ bode zborovalo v četrtek dne 10. malega travna t. l. v šolskem poslopju z Krškom s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Praktični poskusi iz fizike; predava g. dr. Tom. Romih. 4. Pojasnila g. c. kr. okr. šolskega nadzornika Fr. Gabrščka „o statističnem popisovanju ljudskih šol“. 5. Nasveti.

Začetek ob 10. uri dopoldne.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Letnino so nadalje plačali za leto 1890: č. g. Ramoveš Andrej, župnik v Svibnem. Za leto 1889: g. Travnar Jožef, učitelj v Ljubljani; č. g. Aljančič Valentin, župnijski administrator na Dobravi; č. g. Bohinjec Peter, duhovnik v Dobropolji; g. Jurman Francišek, učitelj v Št. Janži. Za leto 1888: g. Jurman Francišek, učitelj v Št. Janži.

Vestnik.

Desetletnica našega ljubljenelega c. kr. deželnega predsednika preblagorodnega gosp. Andreja barona Winklerja je bila kaj sijajna. Vsi slovenski listi, tudi zunaj Kranjske izhajajoči, slavili so v daljših ali krajših člankih njego desetletno uspešno delovanje. Tudi naše ljudsko-šolsko učiteljsvo je častno izpolnilo svojo dolžnost napram svojemu zaščitniku in podpiratelju. S posebnimi deputacijami so osobno g. baronu dne 18. pr. m. častitali: „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani, „Zaveza učiteljskih društev“, „Društvo v pomoč učiteljskim vdovam in sirotam na Kranjskem“, „Národna šola“, mestno učiteljsvo v Ljubljani, zavod g. Waldherrja v Ljubljani. Brzobjavno pa so častitali: učiteljsvo okraja krškega in litijskega, učiteljsvo v Škofji Loki, Postojni in Oslinici, okrajna učiteljska društva v Kranji, Kamniku, Logatci in Postojni in „Pedagogičsko društvo“ v Krškem.

Preizkušnje učne usposobljenosti. Ravnateljstvo c. k. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani razglasa nastopni razpis:

Prihodnje preizkušnje učne usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole se prično dne 5. velikega travna t. l.

Kandidatje in kandidatnje za to preizkušnjo naj vložo po vis. ministerjalnem ukazu od dne 31. malega srpana 1886, št. 6033, ki objavlja predpis o preizkušnjah učne usposobljenosti za ljudske učitelje, svoje pravilno opremljane prošnje za pripust k preizkušnji pómtem šolskega vodstva pri svojem predstojnem okrajnem šolskem oblastvu, ako pa ta čas niso v šolski službi, s priloženimi svojimi službenimi spričevali in zdravstvenim spričevalom uradnega zdravnika o telesni sposobnosti prosilca za učiteljski stan neposredno pri onem okrajnem šolskem oblastvu, pod katerim so nazadnje služili in sicer pravočasno, da bode šolskim oblastvom mogoče, te prošnje do dne 25. malega travna t. l. podpisani komisiji vročiti.

Kandidatje in kandidatnje, ki so svoje pravilno opremljane prošnje za pripust k preizkušnji pravočasno vložili, naj ne pričakujejo šole posebnega povabila, temveč naj se snidejo dne 5. velikega travna ob 8. uri dopoldne k pismeni preizkušnji v sobah, katere so na tukajšnjem c. k. učiteljski v to odločene.

V Ljubljani, dne 10. sušca 1890.

Osobne vesti. Profesor in katehet na učiteljski v Ljubljani č. gosp. Jožef Klemenčič je nastopil večmesečni dopust ter ga v njegovi službi nadomestujeta č. gg. A. Kolar, stolni vikar in J. Perne, prefekt v Alojzijevišči. — Gosp. Stanislav Novak, učitelj v Dragatuši, pride na jednorazrednico v Preloki v črnomaljskem okraju; gospodičina Jožefina Schmieđt, učiteljica v Starem Logu na Kočevskem, je začasno dobila drugo učiteljsko službo na dvorazrednici v Poljanah v kranjskem okraju. — Gospodičina J. Friedrich odšla je nadomestovat obolelo učiteljico gospodičino Fr. Eckert v Kočevje. — Gosp. Janez Vrežic, učitelj na Raki, dobil je prvo službeno-starostno doklado.

Iz našega društva. Poslednji letošnji zimski večer dne 26. sušca je bil prav dobro obiskan. Pri skupni večerji, katero je na prošnjo odborovo oskrbela voditeljica gospa Moosova in pri sledeči tomboli, katero je vodil in uredil gosp. učitelj Krulc, je bil večer prav živahen in nem je čas prehitro pretekel. Sklenilo se je tudi, da se po leti priredé skupni izlet. Prvi bode dne 17. t. m.

Iz vdovskega društva. Kakor na drugem mestu poročamo, obravnaval se je v odborovi seji dne 16. sušca t. l. predlog g. tajnika M. Močnika o preuredbi društvenih pravil. V tej seji se je med društvenike vzprejel g. M. Mežan, učitelj na Slapu pri Vipavi. Za vzprejem nekega drugega prosilca se je pooblaštil g. tajnik s potrebno obravnavo. Prihodnja odborova seja boče dne 10. mal. travna ob 10. uri dopoldne, na katero gg. odbornike posebno opozarjamo.

Škofovska izjava gledé uredbe ljudske šole. Dne 12. t. m. je v šolski komisiji gospodske zbornice prečital kardinal in knezonadškof praški grof Schönborn izjavo gledé uredbe šole, katero sta podpisala tudi knezoškofa graški in ljubljanski. V tej izjavi zahtevajo škofje to je: 1. Javne ljudske šole naj se uravnajo tako, da bode katolikom mogoče jih obiskovati redno, ne da bi bili namešani z otroci drugih veroizpovedanj. 2. Na katoliških javnih ljudskih šolah naj bodo vsi učitelji katoličani, ki so si na katoliških učiteljskih pridobili usposobljenost učiti tudi katoliški verouk. 3. Pri umeščevanju učiteljev na katoliških javnih šolah naj bi imeli organi katoliške cerkve toliko vpliva, da se

morejo prepričati in zagotoviti, da je prosilec tudi sposoben. 4. Pouk v krščanskem nauku naj se razširi po sodelovanju učiteljevem. Ostali pouk, učni načrti, knjige in učila naj se tako uredi, da ne bodo v spodniko katoliškim otrokom, temveč da so v soglasju s katoliškim značajem šole. 5. Glede na nadzorovanje ljudskih šol in učiteljske je treba dati organom katoliške cerkve priliko, da morejo varovati in pospeševati njihov verski značaj. Končno so podpisani škofje še izjavili, da so, ne da bi se spuščali o politična razpravljanja, pripravljene o svojih zahtevah razpravljati z merodajnimi faktorji.

Dobrotniki šoli. Dne 26. svečana je v Pulji umrl duhovnik č. g. Frančišek Pobar iz Volovske, ki je vse svoje premoženje v znesku nad 30.000 gld. volil za šolske ustanove. — Dne 16. sušca pa je v Ilirski Bistrici umrl tamošnji zdravnik g. Frančišek Bachmann, ki je v isti namen volil 22.000 gld. — Taki slučaji so pri nas redki in zaslužijo, da jih posebno zabilježimo. Nepretenljiv je dar, položen na žrtvenik narodne vzgoje in narodnega duševnega in gnetnega napredka. Blag jima spomin!

Ljudstvu v pouk. 9. m. m. je bila obsojena v Velikih Laščah Terezija Gradišar iz Podpeči zaradi prestopka zoper javne naprave na 48urni

zapor in plačo stroškov. Prišla je v Dobropoljah v šolo po zaprtega brata, g. nadučitelja zmerjala z psovkami „Schinder“, „Lump“, „Vagabund“ itd. ter hotela se silo imeti brata. (Izobrazila se je v Trstu, kjer je služila.) G. nadučitelj je izjavil, da ne zahteva, da bi bila tudi kaznovana radi žaljenja časti. To je že četrti slučaj v Dobropoljah. Skoraj je čas, da se take surovosti — v nekaterih krajih, posebno v Dobropoljah so na dnevnem redu — odpravijo. Časniki naj bi objavili take obsodbe ljudstvu v pouk.

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ je za mali znesek podarila tukajšnji ubogi šolski mladini obilo raznega šolskega blaga, za koji blagi čin se temu prekornemu društvu v imeni šolske mladine tu javno najprisrčneje zahvaljuje **D. Bernard**, šol. voditelj

Šolsko vodstvo na Jesenicah (Gorenjsko), dne 16. sušca 1890

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ je poslalo za malo vsoto veliko šolskega blaga tukajšnji šoli, za kar se v imeni ubožne mladine najtopleje zahvaljuje **šolsko vodstvo**,

V Dolencem Logatci dne 21. sušca 1890.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 400

okr. š. sv. Na trirazrednici v Cerkljah*) je stalno ali začasno popolniti tretjo učiteljsko službo z letno plačo 400 gld.

Pravilno opremljane prošnje naj se službenim potem tekom 14 dni semkaj vložé.

C. k. okrajni šolski svet v Kranji dne 14. sušca 1890.

Dr. Gstettenhofer s. r.

* Za 6. številko prepozno došlo.

Št. 393.

okr. š. sv. Na dvorazrednici v Smledniku*) je drugo učiteljsko službo (za učiteljice) z letno plačo 400 gld. stalno popolniti.

Pravilno opremljane prošnje naj se službenim potem tekom 14 dnij semkaj vložé.

C. k. okrajni šolski svet v Kranji dne 14. sušca 1890.

Dr. Gstettenhofer s. r.

Listnica uredništva.

Ker mnogo naših naročnikov oskrbuje cerkveno petje, priložili smo denašnji številki kot prilogo za prube velikonočno pesem, ki jo je na besede A. Praprotnikove zložil L. Belar. Kdor je ne potrebuje sam, more ž njo drugemu postreči. — Več vprašanj še v tej številki nismo mogli odgovoriti. — G. — e — Pride na vrsto. — G. A. L. v K.: Hvala, prihodnji pride. — G. Rib: Za denašnje številko ni bilo mogoče. — G. V. R. v G. L.: Hvaležno se vzprejme.

— G. L. J. v Š. J.: Prav, da se glas sliši tudi z druge strani, danes ni bilo mogoče zaradi prvega članka; tudi dopis dobro došel. — G. T. P. v Č.: Hvaležno vzprejeli, pride. — G. J. Kr. v Lj.: Vrlo dobro, take razprave so za strokoven list na mestu, pride na vrsto. — G. M. S. v S.: Gotovo prihodnjič, pozdravljamo Vas kot tretjo sodelovalko! Le še primite za pero! — G. — a —: Pokojnik v istini ni bil naše gore list. Priobčili pa smo vendar dopisan dopis o njegovi smrti, seveda primerno okrašan — držé se načela: de mortuis nil nisi bene.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 15. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Florijanske ulice št. 1; naročnino pa prejema g. Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.